

Vízia a stratégia riadenia príspevkovej organizácie NASES

Pavel Karel

04.08.2020

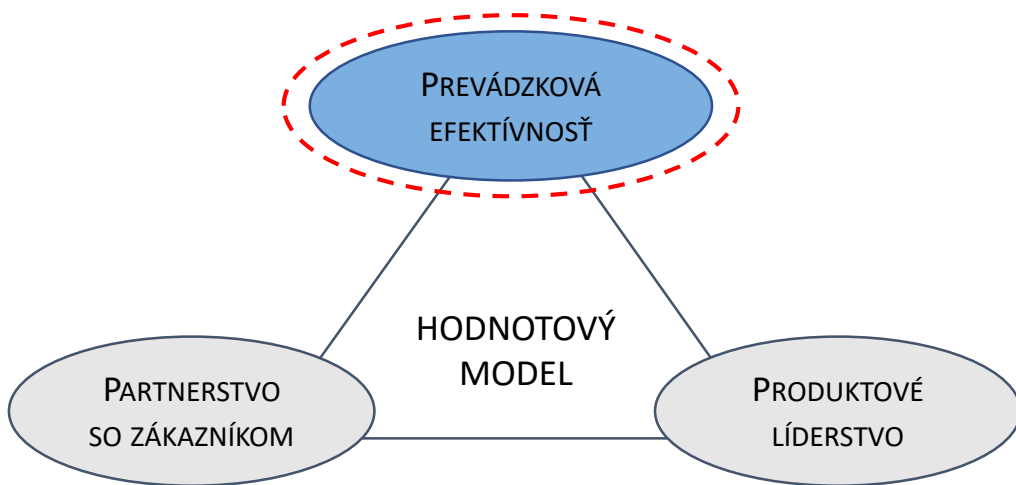
Definícia pôsobnosti NASES

“Jej hlavnou úlohou a predmetom činnosti je správa, prevádzka a rozvoj vládnej dátovej siete GOVNET a prevádzka a rozvoj služieb Ústredného portálu verejnej správy, ako základných nástrojov informatizácie verejnej správy na Slovensku. Ďalej je to konzultačná, sprostredkovateľská a školiaca činnosť v oblasti informatiky, informačných a elektronických komunikačných sietí a inžiniersko-projektová činnosť v oblasti informačných sietí a elektronických komunikačných služieb, ako aj iné činnosti, týkajúce sa sieťových a elektronických služieb.”

Zdroj: www.nases.sk

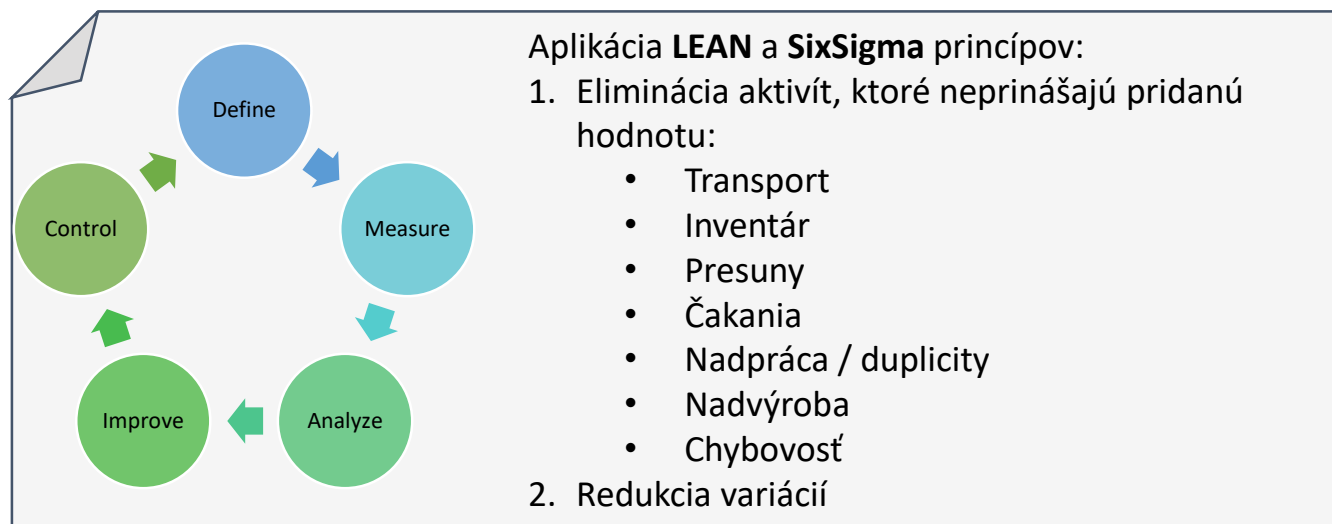
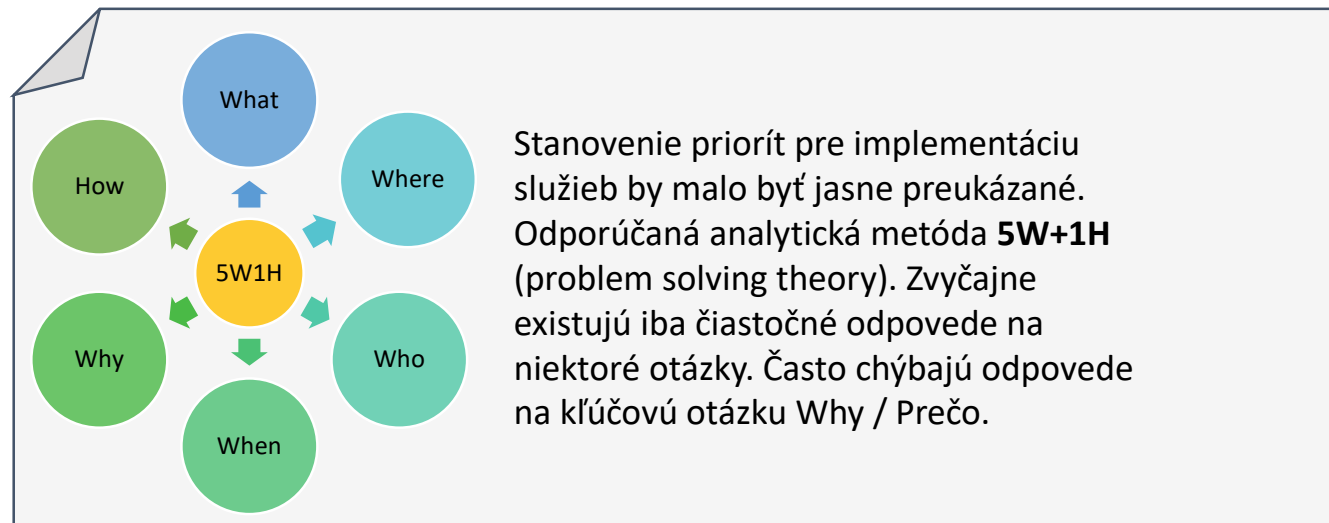
Kvalitné naplnenie týchto cieľov sa dá dosiahnuť len vtedy, ak bude NASES mať kľúčové kompetencie vo vlastných rukách.

Strategické ukotvenie NASES – prevádzková efektívnosť

Zdroj: Tracy, Wiersema

Za predpokladu, že NASES poskytuje služby v štátnom záujme, mali by byť tieto dodávané maximálne efektívne.

Piliere stratégie pre NASES

Organizácia a kompetencie

- Kľúčové kompetencie musia byť pokryté vlastným personálom s minimálnymi kompromismi.
- Operačný model
  - Servisne orientovaná organizácia.
  - Využívanie a poskytovanie IaaS, PaaS a SaaS služieb.

Budovanie kľúčových kompetencií pre spoľahlivú, bezpečnú a efektívnu prevádzku zverených IT systémov

- Dôsledné aplikovanie základných prevádzkových procesov.
- KPIs previazané na MBOs pre príslušné riadiace a výkonné pozície.
- Budovanie nevyhnutných interných kapacít na preberanie know how ku kľúčovým systémom (minimálne 1. a 2. úroveň podpory).
- Meranie a vykazovanie kvality poskytovaných služieb, sledovanie trendov.
- Interný manažment architektúry.
  - Využitie *User-Centered / Customer first* design procesu pri návrhu služieb.
- Kybernetická bezpečnosť.

Dopracovanie systému financovania

- Poskytovanie služieb v štátnom záujme podľa dohodnutého cenníka.
- Vytvorenie finančného mechanizmu na generačnú obmenu investičného majetku.
  - Na obnovu technológií si musia systémy zarobiť.

Medzirezortné a nadnárodné iniciatívy

- Koordinácia aktivít a využívanie synergických efektov v pôsobnosti vlády SR:
  - Datacentrá
  - Licencie najmä na "krabicový SW"
  - Open API
  - Bezpečnosť
- Zapojenie do IT iniciatív, resp. systémov v rámci EU
  - Sieť EU Testa
  - eIDAS
- ...
- A sme naspäť pri kľúčových kompetenciách

Kľúčové IT prevádzkové kompetencie musia byť v NASES

Pochopenie východiskového stavu

- Vysoká závislosť pri prevádzke systémov od dodávateľov.
- Interné kompetencie často nepresahujú 1. úroveň podpory.

Návrh strategického smerovania

- Transformácia NASES na prevádzkovo efektívnu IT organizáciu.
- Štandardizácia IT procesov (ITOPS, SDLC, projektové riadenie)
- Zavedenie a dôsledné sledovanie interných aj externých OLA/SLA kontraktov a ich previazanie na motivačný systém.
- Katalóg služieb a ich vlastností poskytovaných NASES-om.

Quick Win – stabilizácia prevádzky

- Implementácia a nasadenie základných IT prevádzkových procesov.
- Vytvorenie a nasadenie jednotnej metodiky projektového riadenia a vykazovania.
- Zavedenie princípu, že každý na zákazku vyrobený modul / systém sa po prevzatí stáva majetkom NASES, vrátane zdrojových kódov, resp. musí byť deklarovaný ako *open source*.

Príklad #1: UPVS

Pochopenie východiskového stavu

- Systém dávno prekročil objemové limity, na ktoré bol pôvodne navrhnutý. Architektúra nie je dostatočne škálovateľná.
- Systém nie je otvorený, rozširovanie a správa sú závislé od dodávateľa.
- NASES údajne nemá vlastnícke práva k dodanému riešeniu.

Návrh strategického smerovania

- Postupné preberanie kompetencií za jednotlivé prevádzkované moduly.
- Ak NASES nemá vlastnícke práva k nejakému systému / modulu, treba ho nahradiť alebo prerobiť.
- Re-design na cloudový koncept s cieľom dosiahnuť horizontálnu aj vertikálnu škálovateľnosť.
- Návrh mobilnej aplikácie vrátane mobilného autentifikačného modulu.
- Konsolidácia dát a služieb pre občana za celú verejnú správu (vláda, župy, obce) na jedno miesto.

Quick Wins

- Optimalizácia licenčného modelu.
- Návrh otvorenej cieľovej architektúry a implementačnej roadmapy pre postupnú úpravu služieb pre občanov.
- Odstrániť nevyhnutný historický inv. deficit.
- Štúdia nový vs. vylepšený UPVS (posúdenie alternatív).

Príklad #2: GOVNET

Pochopenie východiskového stavu

- Uzavretá medzirezortná prepojovacia sieť zriadená ustanovením vlády (310/1993);
- Umožňuje bezpečnú komunikáciu medzi účastníkmi a aj ich prepojenie na externé zdroje (internet, EU, a pod.)
- Pripája aj vládny cloud do internetu.

Návrh strategického smerovania

- Zabezpečenie dostatočnej prenosovej kapacity aj prípojných bodov pre ďalší rozvoj služieb poskytovaných ako vládny inštitúciám tak aj pre potreby verejnej správy.
- V prípade potreby aj kompletný redesign siete aj s ohľadom na nedávne skúsenosti s nárastom vzdialených pripojení (rapídny nárast “práce z domu”, výučba na diaľku).
- Bezpečnosť systémov a dát nesmie byť podcenená!

Quick Wins

- Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti siete vrátane kontrolných mechanizmov (manažment konfigurácií, discovery nástroj, interný IT audit)

Občan v centre pozornosti pri poskytovaní elektronických služieb

- Dizajn a architektúra postavená na **Lean** princípoch, striktné aplikovanie **5W1H metódy** na návrh najvhodnejšieho riešenia pre občana.
- Medzi základné priority musí platiť:
  - **Zjednodušiť / Zjednodušiť / Zjednodušiť**, minimalizácia aktivít pre vykonanie daného úkonu. (Skúste si dať do vyhľadávania slovensko.sk na mobilnom zariadení „predaj vozidla do zahraničia“)
    - Pod zjednodušením sa myslí hlavne:
      - Registračný proces
      - Autentifikačný proces
      - Autorizačný proces
      - Lepšie definovanie oblastí / entity a nim pridružených služieb
      - Presnejšie vyhľadávanie
      - Minimalizácia odkazov, preklikov, a pod.
  - Nenútiť občanov vkladať tie informácie, čo už štát má (dátová integrácia)
  - **Mať na jednom mieste celú agendu občana so štátom (jeden portál)**
  - **Mobilné aplikácie - už nejaký čas platí, že využívanie aplikácií na mobilných zariadeniach prebehlo prehliadače**
- Poskytnúť **API pre firmy a vývojárov aplikácií**

Mobilné aplikácie štátu pre občana a pre firmy

- Pri aktuálnom nastavení autentifikačných a autorizačných procedúr je prakticky nemožné mať natívnu mobilnú aplikáciu (autentifikácia, integrita, neodmientuteľnosť).
- Nasadenie mobilnej aplikácie si vyžaduje
  - Zjednodušenie autentifikačných a autorizačných procesov.
  - Striktné oddelenie agendy občanov a právnických osôb, potencionálne oddelenie agendy do zvlášť aplikácií s cieľom zjednodušiť prácu občanovi.
  - Cielenie na občana a jeho úkony.
- Potenciál postupnej modernizácie, resp. náhrady, minimálne portálu slovensko.sk

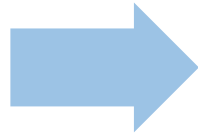
Poskytovanie elektronických služieb na báze otvorených API

- Aplikácie / API pre regióny a pre iné štátne orgány, napr.:
  - Miestne dane a poplatky
  - Sociálna poisťovňa
  - Obecná agenda
  - Podpora pre separáciu odpadov
- API pre vybrané služby komerčným spoločnostiam, napr.:
  - Autentifikácia osôb (RiskBasedAutentification, Behavioral analysis)
  - Podpisovanie a overovanie dokumentov
- Potencionálny príjem do štátneho rozpočtu

Indikatívna roadmapa

Prvé kroky

- Validácia rozvojových plánov
- Inventarizácia kontraktov
- Personálny audit
- Procesný audit
- Organizačná štruktúra

Quick Wins

- Stabilizácia prevádzky (procesy, SLA, OLA)
- Budovanie interných kompetencií (SDLC, ITOPS)

Strategické aktivity

- Návrh cieľovej IT architektúry
- Mobilné aplikácie
- Re-design UPVS
- Pridávanie ďalších služieb

Ďakujem za pozornosť